

ZAKON

O SUDIJAMA

("Sl. glasnik RS", br. 116/2008, 58/2009 - odluka US, 104/2009, 101/2010 i 8/2012 - odluka US)

Glava prva NAČELA

Nezavisnost

Član 1

Sudija je nezavisan u postupanju i donošenju odluke.

Sudija sudi i presuđuje na osnovu Ustava, zakona i drugih opštih akata, potvrđenih međunarodnih ugovora, opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava.

Stalnost i nepremestivost

Član 2

Sudija svoju funkciju vrši kao stalnu, izuzev kada se prvi put bira za sudiju.

Sudija vrši funkciju u sudu za koji je izabran.

Bez svoje saglasnosti sudija ne može biti premešten ni upućen u drugi sud, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Sudija može, uz svoju saglasnost, biti upućen na rad u drugi državni organ ili ustanovu, u skladu sa ovim zakonom.

Održavanje poverenja u nezavisnost i nepristrasnost

Član 3

Sudija je dužan da u svakoj prilici održi poverenje u svoju nezavisnost i nepristrasnost.

Sudija je dužan da nepristrasno vodi postupak po svojoj savesti, u skladu sa vlastitom procenom činjenica i tumačenjem prava, uz obezbeđenje pravičnog suđenja i poštovanje procesnih prava stranaka garantovanih Ustavom, zakonom i međunarodnim aktima.

Službe, poslovi i postupci nespojivi sa dužnošću sudije određuju se zakonom.

Sudije su dužne da se u svakoj prilici pridržavaju Etičkog kodeksa, koji donosi Visoki savet sudstva.

Svi državni organi i funkcioneri dužni su da svojim postupanjem i ponašanjem održavaju poverenje u nezavisnost i nepristrasnost sudija i sudova.

Materijalna nezavisnost

Član 4

Sudija ima pravo na platu u skladu sa dostojanstvom sudijske funkcije i njegovom odgovornošću.

Plata sudije znači garanciju njegove nezavisnosti i sigurnosti njegove porodice.

Imunitet

Član 5

Sudija ne može biti pozvan na odgovornost za izraženo mišljenje ili glasanje prilikom donošenja sudske odluke, osim ako se radi o krivičnom delu kršenja zakona od strane sudije.

Sudija ne može biti lišen slobode u postupku pokrenutom zbog krivičnog dela učinjenog u obavljanju sudijske funkcije bez odobrenja Visokog saveta sudstva.

Odgovornost za štetu

Član 6

Za štetu koju sudija prouzrokuje nezakonitim ili nepravilnim radom odgovara Republika Srbija.

Kad je konačnom odlukom Ustavnog suda, pravnosnažnom sudskom odlukom, odnosno poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, utvrđeno da je šteta prouzrokovana namerno ili krajnjom nepažnjom Republika Srbija može tražiti od sudije naknadu isplaćenog iznosa.

Kad je odlukom Evropskog suda za ljudska prava ili drugog međunarodnog suda, odnosno međunarodne organizacije čiji je Republika Srbija član, utvrđeno da su u toku sudskog postupka kršena ljudska prava i osnovne slobode i da je presuda zasnovana na takvom kršenju ili da je presuda izostala zbog kršenja prava na suđenje u razumnom roku, Republika Srbija može tražiti od sudije naknadu isplaćenog iznosa, ako je šteta učinjena namerno ili krajnjom nepažnjom.

O postojanju uslova za naknadu isplaćenog iznosa iz st. 2. i 3. ovog člana odlučuje Visoki savet sudstva, na zahtev ministarstva nadležnog za pravosuđe.

Pravo na udruživanje

Član 7

Radi zaštite svojih interesa i očuvanja svoje samostalnosti i nezavisnosti, sudije imaju pravo da se udružuju.

Učešće u donošenju odluka od značaja za rad sudova

Član 8

Sudija ima pravo da uzme učešće u donošenju odluka od značaja za rad sudova i za određivanje i raspoređivanje sredstava za funkcionisanje sudova.

Pravo na stručno usavršavanje i obuku

Član 9

Sudija ima pravo i obavezu na stručno usavršavanje i obuku o trošku Republike Srbije, u skladu sa posebnim zakonom.

Obuka sudija je organizovano sticanje i usavršavanje teorijskih i praktičnih znanja i veština potrebnih za samostalno, stručno i efikasno vršenje sudijske funkcije.

Obuka je obavezna na osnovu zakona ili odluke Visokog saveta sudstva u slučaju promene specijalizacije, bitnih promena propisa, uvođenja novih tehnika rada i radi otklanjanja nedostataka u radu sudije uočenih prilikom vrednovanja njegovog rada.

Sadržaj programa obuke određuje se u zavisnosti od profesionalnog iskustva sudije.

Izbor i prestanak funkcije i broj sudija i sudija porotnika

Član 10

Sudiju i predsednika suda bira i o prestanku njihove funkcije odlučuje Narodna skupština, odnosno Visoki savet sudstva, u skladu sa ovim zakonom.

Broj sudija i sudija porotnika za svaki sud određuje Visoki savet sudstva.

Broj sudija prekršajnih, Višeg prekršajnog i Upravnog suda određuje se i za svako odeljenje izvan sedišta suda.

Visoki savet sudstva preispituje potreban broj sudija i sudija porotnika u svakom sudu na pet godina.

Po sopstvenoj inicijativi ili na predlog predsednika suda, predsednika neposredno višeg suda, predsednika Vrhovnog kasacionog suda i ministra nadležnog za pravosuđe, a na osnovu

godišnjeg priliva predmeta, Visoki savet sudstva može preispitati potreban broj sudija i sudija porotnika i pre isteka roka od pet godina.

Prava iz radnog odnosa sudije

Član 11

Sudija ostvaruje prava iz radnog odnosa u skladu sa propisima koji uređuju prava iz radnog odnosa izabranih lica, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Glava druga POLOŽAJ SUDIJE

I STALNOST SUDIJSKE FUNKCIJE

1. Pojam

Član 12

Sudijska funkcija traje neprekidno od prvog izbora za sudiju do navršenja radnog veka.

Posle izbora sudijska funkcija može prestati pod uslovima predviđenim ovim zakonom.

Izuzetno, lice koje se prvi put bira za sudiju, bira se na tri godine.

2. Smanjenje broja sudija i ukidanje suda

Član 13

Sudijska funkcija ne prestaje ako bude smanjen broj sudija u sudu u kome obavlja sudijsku funkciju.

Ako sud bude ukinut, sudija nastavlja funkciju u sudu koji preuzima nadležnost, odnosno u sudu iste vrste i istog stepena, ili približno istog stepena.

Visoki savet sudstva donosi odluku u kojem sudu sudija nastavlja funkciju.

3. Udaljenje sa sudijske funkcije

Razlozi za udaljenje

Član 14

Sudija se udaljuje sa funkcije kad mu je određen pritvor.

Sudija može biti udaljen sa funkcije kad je pokrenut postupak za njegovo razrešenje ili krivični postupak za delo zbog koga može biti razrešen.

Odluka o udaljenju

Član 15

O obaveznom udaljenju sudije odlučuje predsednik suda, a o obaveznom udaljenju predsednika suda - predsednik neposredno višeg suda.

Ako udaljenje nije obavezno, o njemu odlučuje predsednik Vrhovnog kasacionog suda.

O udaljenju predsednika Vrhovnog kasacionog suda odlučuje Opšta sednica.

Trajanje udaljenja

Član 16

Sudija se udaljuje sa funkcije do ukidanja pritvora, okončanja postupka za razrešenje ili okončanja krivičnog postupka.

Visoki savet sudstva može sudiju vratiti na funkciju pre okončanja postupka za razrešenje.

Pravo na prigovor

Član 17

Na odluku o udaljenju sudija ima pravo prigovora Visokom savetu sudstva, u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke.

Visoki savet sudstva odlučuje o prigovoru iz stava 1. ovog člana u roku od osam dana od dana dostavljanja prigovora.

II NEPREMESTIVOST SUDIJE

1. Pojam

Član 18

Sudija ima pravo da stalno svoju funkciju vrši u sudu za koji je izabran.

Sudija samo uz svoju saglasnost može biti premešten ili upućen iz jednog u drugi sud, drugi državni organ, ustanovu ili međunarodnu organizaciju u oblasti pravosuđa.

Saglasnost se daje u pismenom obliku i mora da prethodi donošenju rešenja o premeštaju ili upućivanju.

Izuzetno, sudija može bez svoje saglasnosti biti premešten u drugi sud u slučaju ukidanja suda ili ukidanja pretežnog dela nadležnosti suda za koji je izabran, što dovodi do smanjenja priliva predmeta, na osnovu rešenja Visokog saveta sudstva.

2. Premeštaj

Član 19

Sudija može, uz svoju saglasnost, biti premešten u drugi sud iste vrste i istog stepena, ukoliko postoji potreba za hitnom popunom upražnjenog sudijskog mesta, koja se ne može rešiti izborom ili upućivanjem sudije, uz pribavljenu saglasnost predsednika oba suda.

Sudija trajno nastavlja funkciju u sudu u koji je premešten.

Rešenje o premeštaju donosi Visoki savet sudstva.

3. Upućivanje u drugi sud

Član 20

Sudija može biti upućen na rad samo u drugi sud iste vrste i istog ili neposredno nižeg stepena, najduže godinu dana.

Izuzetno, sudija može biti upućen u sud neposredno višeg stepena, ako ispunjava zakonom propisane uslove za izbor za sudiju suda u koji se upućuje.

Sudija se upućuje u sud u kome nedostatak, sprečenost, izuzeće sudija ili drugi razlozi otežavaju ili usporavaju rad suda.

Rešenje o upućivanju sudije iz st. 1. do 3. ovog člana, uz saglasnost sudije, donosi Visoki savet sudstva.

4. Upućivanje u drugi državni organ, instituciju nadležnu za obuku u pravosuđu ili međunarodnu organizaciju

Član 21

Sudija može biti upućen, radi obavljanja stručnih poslova, u Visoki savet sudstva, ministarstvo nadležno za pravosuđe, instituciju nadležnu za obuku u pravosuđu i međunarodnu organizaciju u oblasti pravosuđa.

Upućivanje iz stava 1. ovog člana vrši se na predlog rukovodioca organa, odnosno institucije ili organizacije u koju se sudija upućuje, po pribavljenom mišljenju predsednika suda u kome sudija vrši svoju funkciju, uz saglasnost sudije.

Upućivanje može trajati najduže tri godine.

Rešenje o upućivanju donosi Visoki savet sudstva.

Za vreme upućivanja sudija se može osloboditi vršenja sudijske funkcije, na osnovu odluke Visokog saveta sudstva.

U slučaju upućivanja u ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa sudija se obavezno oslobađa vršenja sudijske funkcije.

III MEĐUSOBNA NEZAVISNOST SUDIJA

1. Pojam

Član 22

Sudija je slobodan u zastupanju svog shvatanja, utvrđivanju činjenica i primeni prava, u svemu o čemu odlučuje.

Sudija nije dužan da ikome, pa ni drugim sudijama i predsedniku suda, objašnjava svoja pravna shvatanja i utvrđeno činjenično stanje, izuzev u obrazloženju odluke ili kad to zakon posebno nalaže.

2. Neizmenjivost vrste posla i dodela predmeta slučajem

Neizmenjivost godišnjih poslova

Član 23

Sudija ima pravo da mu se vrsta sudijskog posla odredi godišnjim rasporedom poslova i da se ne menja tokom godine.

Izuzetno, zbog izbora novog sudije, dužeg odsustva sudije, znatno povećanog ili smanjenog priliva predmeta u toku godine po pojedinim pravnim oblastima ili upražnjenog sudijskog mesta, sudiji može tokom godine biti promenjena pravna oblast u kojoj postupa.

Godišnji raspored poslova i njegova izmena se određuju s obzirom na potrebe suda i sposobnost sudije za uspešno obavljanje poslova na koje se raspoređuje.

Raspodela predmeta slučajem

Član 24

Sudija predmete prima prema redosledu nezavisnom od ličnosti stranaka i okolnosti pravne stvari.

Sudiji se predmeti poveravaju na osnovu rasporeda poslova u sudu, u skladu sa Sudskim poslovníkom, prema redosledu unapred utvrđenim za svaku kalendarsku godinu, isključivo na osnovu oznake i broja predmeta.

Niko nema prava da sudska veća obrazuje i predmete dodeljuje mimo rasporeda poslova i redosleda prijema predmeta.

Odstupanja

Član 25

Od redosleda prijema predmeta može se odstupiti samo zbog opravdane sprečenosti sudije, u skladu sa Sudskim poslovníkom.

U skladu sa Sudskim poslovníkom, sudiji predmet može biti oduzet samo ako duže odsustvuje ili ako je sudiji pravnosnažno izrečena disciplinska sankcija zbog disciplinskog prekršaja neopravdanog odugovlačenja postupka.

Pravo na prigovor

Član 26

Na godišnji raspored poslova, promenu vrste posla, odstupanje od redosleda prijema predmeta ili oduzimanje predmeta, sudija ima pravo na prigovor predsedniku neposredno višeg suda, u roku od tri dana od dana saznanja.

O prigovoru sudije Vrhovnog kasacionog suda odlučuje Opšta sednica.

Pravo na prigovor zbog oduzimanja predmeta ima i stranka, u roku od tri dana od dana saznanja.

Odluka po prigovoru donosi se u roku od 15 dana od dana dostavljanja.

Dužnost obaveštavanja predsednika neposredno višeg suda

Član 27

Predsednik suda je dužan da o svakom odstupanju od redosleda prijema predmeta pismeno obavesti predsednika neposredno višeg suda.

3. Obaveštavanje o trajanju postupka

Član 28

Sudija je dužan da predsednika suda obavesti zašto prvostepeni postupak nije okončan u roku od jedne godine i da ga zatim na svaka tri meseca obaveštava o daljem razvoju postupka.

Prvo obaveštenje u postupku po pravnom leku sudija daje predsedniku suda posle dva meseca, a naredna na svakih 30 dana.

U prvostepenom postupku predsednik suda je dužan da obavesti predsednika neposredno višeg suda o svakom postupku koji nije okončan u roku od dve godine i razlozima za to.

U postupku po pravnom leku koji nije okončan u roku od jedne godine, predsednik suda je dužan da obavesti predsednika Vrhovnog kasacionog suda.

Rok za obaveštavanje u izvršnim, vanparničnim i drugim nespornim stvarima određuje se Sudskim poslovníkom.

Dužnost obaveštavanja iz ovog člana teče od dana prijema predmeta u sud.

4. Pravo sudije na pritužbu

Član 29

Sudija može Visokom savetu sudstva izjaviti pritužbu ako mu je povređeno pravo za koje ovim zakonom nije predviđen poseban postupak zaštite.

Visoki savet sudstva odlučuje o pritužbi u roku od 15 dana i odmah upoznaje sa odlukom predsednika suda, predsednika neposredno višeg suda i predsednika Vrhovnog kasacionog suda. Ako je pritužba osnovana, Visoki savet sudstva preduzima mere radi zaštite prava sudije.

IV ODNOS SUDIJSKE FUNKCIJE I DRUGIH SLUŽBI, POSLOVA I POSTUPAKA

1. Odnos drugih službi, poslova i postupaka sa sudijskom funkcijom

Član 30*

Sudija ne može biti na funkcijama u organima koji donose propise i organima izvršne vlasti, javnim službama i organima pokrajinske autonomije i jedinica lokalne samouprave. Sudija ne može biti član političke stranke, niti politički delovati na drugi način, baviti se bilo kojim javnim ili privatnim plaćenim poslom, niti pružati pravne usluge ili savete uz naknadu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, sudija može biti član organa upravljanja institucije nadležne za obuku u pravosuđu, na osnovu odluke Visokog saveta sudstva, u skladu sa posebnim zakonom.

Sa sudijskom funkcijom nespojive su i druge službe, poslovi i postupci koji su oprečni dostojanstvu i nezavisnosti sudije ili štete ugledu suda.

Visoki savet sudstva odlučuje koji su postupci oprečni dostojanstvu i nezavisnosti sudije i štetni po ugled suda, na osnovu Etičkog kodeksa.

Sudija može, van radnog vremena, da se bez posebnog odobrenja bavi nastavnom i naučnom delatnošću, uz naknadu.

U slučajevima određenim zakonom, sudija može, u toku radnog vremena, da obavlja nastavnu i naučnu delatnost u instituciji nadležnoj za obuku u pravosuđu.

Sudija može biti upućen na studijsko, odnosno drugo stručno putovanje u inostranstvo, na osnovu odluke Visokog saveta sudstva, uz pribavljeno mišljenje predsednika suda, pri čemu se posebno uzimaju u obzir ocene o radu iz ličnog lista sudije, kao i poznavanje stranog jezika.

2. Postupak odlučivanja o nespojivosti

Dužnost obaveštavanja i podnošenje prijave

Član 31

Sudija je dužan da pismeno obavesti Visoki savet sudstva o svakoj službi ili poslu za koje postoji mogućnost da su nespojivi sa sudijskom funkcijom.

Visoki savet sudstva obaveštava predsednika suda i sudiju o postojanju nespojivosti službe ili posla sa sudijskom funkcijom.

Predsednik suda dužan je da podnese disciplinsku prijavu čim sazna da sudija vrši službu ili posao ili čini postupke za koje postoji mogućnost da su nespojivi sa njegovom funkcijom.

V VREDNOVANJE RADA SUDIJA

Član 32

Rad svih sudija i predsednika sudova podleže redovnom vrednovanju.

Vrednovanje obuhvata sve aspekte sudijskog posla, odnosno poslova predsednika suda i predstavlja osnovu za izbor, obaveznu obuku sudija i razrešenje.

Vrednovanje se vrši na osnovu javno objavljenih, objektivnih i jedinstvenih kriterijuma i merila, u jedinstvenom postupku u kome je obezbeđeno učešće sudije, odnosno predsednika suda čiji se rad vrednuje.

Kriterijume, merila i postupak za vrednovanje rada sudija, odnosno predsednika sudova utvrđuje Visoki savet sudstva.

Organi nadležni za vrednovanje u sudovima

Član 33

Vrednovanje rada sudija sudova nižeg stepena vrše saveti koji se obrazuju u sudovima neposredno višeg stepena.

Savet čini troje sudija, koji se biraju tajnim glasanjem na sednici svih sudija, na period od četiri godine.

Jedan savet se obrazuje na svakih 100 sudija čiji se rad vrednuje.

Vrednovanje od strane Visokog saveta sudstva

Član 34

Komisija Visokog saveta sudstva vrednuje rad predsednika sudova i odlučuje o prigovorima sudija na ocenu njihovog rada.

O prigovorima na ocenu rada predsednika sudova odlučuje Visoki savet sudstva.

Sastav i način rada Komisije iz stava 1. ovog člana uređuje se aktom Visokog saveta sudstva.

Period za koji se vrši vrednovanje

Član 35

Rad sudija na stalnoj funkciji i predsednika sudova redovno se vrednuje jednom u tri godine, a sudija koji su prvi put izabrani jednom godišnje.

Izuzetno, na osnovu odluke Visokog saveta sudstva, sudija može biti i vanredno vrednovan.

Ocene

Član 36

Vrednovanje se izražava ocenom.

Ocene koje se odnose na vrednovanje sudija, su: "izuzetno uspešno obavlja sudijsku funkciju", "uspešno obavlja sudijsku funkciju" i "ne zadovoljava".

Ocene koje se odnose na vrednovanje predsednika suda, su: "izuzetno uspešno obavlja funkciju predsednika suda", "uspešno obavlja funkciju predsednika suda" i "nezadovoljavajuće obavlja funkciju predsednika suda".

Oцена se upisuje u lični list sudije, odnosno predsednika suda.

Sudija, odnosno predsednik suda ima pravo prigovora na ocenu organima iz člana 34. ovog zakona, u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke o vrednovanju rada, koja mora biti obrazložena.

VI MATERIJALNI POLOŽAJ SUDIJE

Osnovna plata

Član 37

Sudija ima pravo na platu sudije suda za koji je izabran.

Plata sudije određuje se na osnovu osnovne plate.

Osnovna plata određuje se množenjem koeficijenata za obračun i isplatu plata sa osnovicom za obračun i isplatu plata.

Osnovica za obračun i isplatu plata sudije utvrđuje se Zakonom o budžetu.

Koeficijent za obračun i isplatu plate određuje se time što se svaki sudija razvrstava u jednu od pet platnih grupa.

Osnovna plata, prema ovom zakonu, jeste vrednost u koju se ne uračunava procenat za vrednovanje minulog rada.

Platne grupe sudija

Član 38

Sudije su razvrstane u šest platnih grupa, koji su izraženi u koeficijentima.

U prvoj platnoj grupi su sudije prekršajnih sudova.

U drugoj platnoj grupi su sudije osnovnih sudova.

U trećoj platnoj grupi su sudije privrednih, viših i Višeg prekršajnog suda.

U četvrtoj platnoj grupi su sudije Privrednog apelacionog, apelacionih sudova i Upravnog suda.

U petoj platnoj grupi su sudije Vrhovnog kasacionog suda.

U šestoj platnoj grupi je predsednik Vrhovnog kasacionog suda.

Koeficijenti

Član 39

Prva platna grupa ima koeficijent 2,50.

Druga platna grupa ima koeficijent 3,00.

Treća platna grupa ima koeficijent 3,50.

Četvrta platna grupa ima koeficijent 4,00.

Peta platna grupa ima koeficijent 5,00.

Šesta platna grupa ima koeficijent 6,00.

Osnovna plata predsednika suda

Član 40

Osnovna plata predsednika suda se određuje tako što se plata sudije tog suda uvećava za:

- 10%, u sudu do 20 sudija;
- 15%, u sudu do 40 sudija;
- 20% u sudu do 60 sudija;
- 25% u sudu do 80 sudija;
- 30% u sudu preko 80 sudija.

Odredba stava 1. ovog člana se ne primenjuje na predsednika Vrhovnog kasacionog suda.

Plata sudije koji je premešten, odnosno upućen

Član 41

Sudija koji je premešten, odnosno upućen u drugi sud, ministarstvo nadležno za pravosuđe, ustanovu ili međunarodnu organizaciju ima pravo na osnovnu platu sudije suda, odnosno na osnovnu platu u ministarstvu nadležnom za pravosuđe, ustanovi ili međunarodnoj organizaciji u koju je premešten, odnosno upućen, ako je za njega povoljnija.

Naknade i ostala primanja sudije koji je premešten, odnosno upućen u drugi sud, ministarstvo nadležno za pravosuđe, ustanovu ili međunarodnu organizaciju propisuje Visoki savet sudstva.

Uvećanje osnovne plate sudije

Član 42

Osnovna plata sudije koji obavlja funkciju u sudu u kome se ne mogu popuniti sudijska mesta može se uvećati do 50%.

Osnovna plata sudije koji postupa u predmetima krivičnih dela sa elementom organizovanog kriminala i ratnog zločina, može se uvećati do 100%.

Odluku o uvećanju osnovne plate iz st. 1. i 2. ovog člana donosi Visoki savet sudstva.

Osnovna plata zamenika predsednika suda uvećava se za 50% uvećanja iz člana 40. stav 1. ovog zakona.

Glava treća IZBOR SUDIJE

I USLOVI ZA IZBOR

Član 43

Za sudiju može biti izabran državljanin Republike Srbije koji ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima, koji je završio pravni fakultet, položio pravosudni ispit i koji je stručan, osposobljen i dostojan sudijske funkcije.

Potrebno radno iskustvo

Član 44

Posle položenog pravosudnog ispita potrebno je radno iskustvo u pravnoj struci:

- dve godine za sudiju prekršajnog suda;
- tri godine za sudiju osnovnog suda;
- šest godina za sudiju višeg suda, privrednog suda i Višeg prekršajnog suda;
- deset godina za sudiju apelacionog suda, Privrednog apelacionog suda i Upravnog suda;
- dvanaest godina za sudiju Vrhovnog kasacionog suda.

Ostali uslovi za izbor

Član 45

Ostali uslovi za izbor sudije su stručnost, osposobljenost i dostojnost.

Stručnost podrazumeva posedovanje teorijskog i praktičnog znanja potrebnog za obavljanje sudijske funkcije.

Osposobljenost podrazumeva veštine koje omogućavaju efikasnu primenu specifičnih pravničkih znanja u rešavanju sudskih predmeta.

Dostojnost podrazumeva moralne osobine koje sudija treba da poseduje i ponašanje u skladu sa tim osobinama.

Moralne osobine koje sudija treba da poseduje su: poštenje, savesnost, pravičnost, dostojanstvenost, istrajnost i uzornost, a ponašanje u skladu sa tim osobinama podrazumeva čuvanje ugleda sudije i suda u službi i izvan nje, svest o društvenoj odgovornosti, održavanje nezavisnosti i nepristrasnosti, pouzdanosti i dostojanstva u službi i izvan nje i preuzimanje odgovornosti za unutrašnju organizaciju i pozitivnu sliku o sudstvu u javnosti.

Kriterijume i merila za ocenu stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti propisuje Visoki savet sudstva, u skladu sa zakonom.

Zabrana diskriminacije

Član 46

Prilikom izbora i predlaganja za izbor sudije zabranjena je diskriminacija po bilo kom osnovu.

Pri izboru i predlaganju za izbor sudija vodi se računa o nacionalnom sastavu stanovništva, odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina i poznavanju stručne pravne terminologije na jeziku nacionalne manjine, koji je u službenoj upotrebi u sudu.

II POSTUPAK ZA IZBOR

Oglašavanje izbora

Član 47

Izbor sudija oglašava Visoki savet sudstva.

Oglas se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije" i drugom sredstvu javnog obaveštavanja koje pokriva celu Republiku Srbiju.

Podnošenje prijave

Član 48

Prijave za izbor se podnose Visokom savetu sudstva, u roku od 15 dana od dana objavljivanja oglasa u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Uz prijavu se podnose i dokazi o ispunjavanju uslova za izbor.

Pribavljanje podataka i mišljenja

Član 49

Visoki savet sudstva pribavlja podatke i mišljenja o stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti kandidata.

Podaci i mišljenja pribavljaju se od organa i organizacija u kojima je kandidat radio u pravnoj struci, a za kandidate koji dolaze iz sudova obavezno je pribavljanje mišljenja sednice svih sudija suda iz koga potiče kandidat, kao i mišljenje sednice svih sudija neposredno višeg suda, u koje kandidat ima pravo uvida pre izbora.

Predlaganje sudija koji se prvi put biraju

Član 50

Prilikom predlaganja kandidata za sudije koji se prvi put biraju na sudijsku funkciju, pored stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti, Visoki savet sudstva će posebno ceniti i vrstu poslova koje je kandidat obavljao nakon položenog pravosudnog ispita.

Za kandidate koji dolaze iz reda sudijskih pomoćnika obavezno se pribavlja ocena rada.

Pre predlaganja, Visoki savet sudstva može obaviti razgovor sa prijavljenim kandidatima.

Visoki savet sudstva predlaže Narodnoj skupštini jednog ili više kandidata za izbor na jedno sudijsko mesto.

Odluka o predlogu Visokog saveta sudstva mora biti obrazložena.

Izbor sudije koji se prvi put bira

Član 51

Narodna skupština bira sudiju, koji se prvi put bira, među kandidatima koje je predložio Visoki savet sudstva.

Odluka o izboru iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Izbor sudije na stalnu funkciju

Član 52

Sudije na stalnu funkciju bira Visoki savet sudstva.

Sudija koji je prvi put biran i tokom trogodišnjeg mandata je ocenjen sa ocenom "izuzetno uspešno obavlja sudijsku funkciju" obavezno se bira na stalnu funkciju.

Sudija koji je prvi put biran i tokom trogodišnjeg mandata je ocenjen ocenom "ne zadovoljava" ne može biti biran na stalnu funkciju.

Svaka odluka o izboru mora biti obrazložena i objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

III ZAKLETVA SUDIJE I STUPANJE NA FUNKCIJU

Polaganje zakletve

Član 53

Pre stupanja na funkciju, sudija polaže zakletvu pred predsednikom Narodne skupštine.

Predsednik Vrhovnog kasacionog suda polaže zakletvu pred Narodnom skupštinom.

Sudija koji je izabran na stalnu sudijsku funkciju ne polaže ponovo zakletvu.

Tekst zakletve

Član 54

Zakletva sudije glasi: "Zaklinjem se svojom čašću da ću svoju funkciju vršiti verno Ustavu i zakonu, po najboljem znanju i umeću i služiti samo istini i pravdi".

Stupanje na funkciju

Član 55

Sudija koji je izabran stupa na funkciju na svečanoj sednici svih sudija u sudu za koji je izabran.

Stupanjem na funkciju sudiji prestaje ranija funkcija u drugom sudu.

Sudija višeg suda koji je izabran za predsednika nižeg suda može da se posle prestanka te dužnosti vrati na funkciju sudije višeg suda.

Kad se smatra da sudija nije izabran

Član 56

Smatra se da sudija nije izabran ako bez opravdanih razloga ne stupi na funkciju u roku od 30 dana od dana izbora.

Odluku o tome donosi Visoki savet sudstva na predlog predsednika suda i o njoj obaveštava Narodnu skupštinu, ako se radi o sudiji koji je prvi put biran.

Sudija ima pravo žalbe Ustavnom sudu na odluku Visokog saveta sudstva.

Glava četvrta PRESTANAK SUDIJSKE FUNKCIJE

1. Svi razlozi

Član 57

Sudijska funkcija prestaje na zahtev sudije, kad sudija navrši radni vek, kad trajno izgubi radnu sposobnost za obavljanje sudijske funkcije, kad ne bude izabran na stalnu funkciju ili kad bude razrešen.

Odluku o prestanku sudijske funkcije donosi Visoki savet sudstva i protiv nje sudija može izjaviti prigovor Visokom savetu sudstva u roku od 15 dana od dana dostavljanja odluke.

Visoki savet sudstva može odbaciti prigovor ako nije izjavljen u roku, usvojiti prigovor i izmeniti odluku o prestanku funkcije ili odbiti prigovor i potvrditi odluku o prestanku funkcije.

Odluka o prestanku sudijske funkcije postaje pravnosnažna kada je potvrđena u postupku po prigovoru ili istekom roka za izjavljivanje prigovora ako prigovor nije izjavljen.

2. Prestanak funkcije na zahtev sudije

Član 58

Sudija koji želi da mu funkcija prestane podnosi pismeni zahtev Visokom savetu sudstva.

Zahtev može biti povučen dok funkcija sudiji ne prestane odlukom Visokog saveta sudstva ili istekom roka predviđenog ovim zakonom.

Ako o zahtevu za prestanak funkcije ne bude odlučeno u roku od 30 dana, smatra se da je funkcija sudiji prestala istekom roka od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

U ostalim slučajevima sudijska funkcija prestaje onog dana koji Visoki savet sudstva navede u svojoj odluci.

Ako sudija posle pokrenutog postupka za razrešenje podnese zahtev za prestanak funkcije, on se ne razmatra do okončanja postupka za razrešenje.

3. Navršenje radnog veka

Član 59

Sudiji prestaje radni vek kad navrši 65 godina života ili 40 godina staža osiguranja, po sili zakona.

Izuzetno, po zahtevu predsednika suda, Visoki savet sudstva sudiji može produžiti radni vek za još dve godine, uz njegovu saglasnost.

Sudiji se može produžiti radni vek samo zbog završavanja rada na započetim predmetima.

4. Trajni gubitak radne sposobnosti za obavljanje sudijske funkcije

Član 60

Sudiji prestaje sudijska funkcija kada se na osnovu mišljenja stručne komisije nadležnog organa utvrdi da je zbog zdravstvenog stanja nesposoban za vršenje sudijske funkcije.

Odluku za upućivanje na obavezan zdravstveni pregled donosi Visoki savet sudstva, na predlog predsednika suda, predsednika neposredno višeg suda i samog sudije.

5. Prestanak funkcije sudiji koji je prvi put biran

Član 61

Sudiji koji je prvi put biran, a ne bude izabran na stalnu sudijsku funkciju, prestaje sudijska funkcija danom isteka trogodišnjeg mandata.

6. Razrešenje sudije

Razlozi za razrešenje

Član 62

Sudija se razrešava kad je osuđen za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci ili za kažnjivo delo koje ga čini nedostojnim sudijske funkcije, kad nestručno vrši funkciju ili zbog učinjenog teškog disciplinskog prekršaja.

Posebno o nestručnom vršenju funkcije

Član 63

Nestručnim se smatra nedovoljno uspešno vršenje sudijske funkcije, ako sudija dobije ocenu "ne zadovoljava", shodno kriterijumima i merilima za vrednovanje rada sudija.

Nadležnost i pokretanje postupka za razrešenje

Član 64*

Inicijativu za razrešenje sudije može podneti svako lice.

Postupak za razrešenje pokreće se predlogom predsednika suda, predsednika neposredno višeg suda, predsednika Vrhovnog kasacionog suda, organa nadležnih za vrednovanje rada sudije i Disciplinske komisije. Postupak za razrešenje sudije može pokrenuti i Visoki savet sudstva po službenoj dužnosti.

Razloge za razrešenje utvrđuje Visoki savet sudstva.

Postupak pred Visokim savetom sudstva

Član 65

Visoki savet sudstva utvrđuje činjenice i odlučuje u postupku zatvorenom za javnost.

Visoki savet sudstva je dužan da sprovede postupak i donese odluku u roku od 45 dana od dana dostavljanja akta kojim se postupak pokreće.

Odluka Visokog saveta sudstva mora biti obrazložena.

Položaj sudije u postupku

Član 66

Sudija ima pravo da odmah bude obavešten o razlozima za pokretanje postupka, da se upozna s predmetom, pratećom dokumentacijom i tokom postupka i da sam ili preko zastupnika pruži objašnjenja i dokaze za svoje navode.

Sudija ima pravo da svoje navode usmeno izloži pred Visokim savetom sudstva.

7. Žalba na odluku o prestanku funkcije

Žalba Ustavnom sudu

Član 67

Protiv pravnosnažne odluke Visokog saveta sudstva o prestanku funkcije, sudija ima pravo žalbe Ustavnom sudu, u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke.

Ustavni sud svojom odlukom može odbiti žalbu ili usvojiti žalbu i poništiti odluku o prestanku funkcije.

Odluka Ustavnog suda je konačna.

Odluka o prestanku funkcije

Član 68

Pravnosnažna odluka o prestanku funkcije iz člana 57. stav 4. ovog zakona i konačna odluka Ustavnog suda iz člana 67. stav 3. ovog zakona, objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije"

Glava peta PREDSEDNIK SUDA

Uslovi za izbor predsednika suda

Član 69

Za predsednika suda, između sudija suda istog ili višeg stepena, može biti izabran sudija, koji ima izraženu sposobnost za rukovođenje i organizaciju poslova u sudu, a u skladu sa kriterijumima koje donosi Visoki savet sudstva.

Predlaganje kandidata za predsednika suda

Član 70

Visoki savet sudstva predlaže jednog ili više kandidata za predsednika suda.

Pre utvrđivanja predloga, Visoki savet sudstva pribavlja mišljenje o prijavljenim kandidatima od sednice svih sudija suda za koji se predlaže izbor predsednika.

Izbor predsednika suda

Član 71

Narodna skupština bira predsednika suda, na predlog Visokog saveta sudstva.

Sudija koji je izabran za predsednika suda obavlja i sudijsku funkciju u tom sudu.

Trajanje funkcije

Član 72

Predsednik suda bira se na četiri godine i može biti ponovo izabran.

Vreme na koje je predsednik suda izabran teče od dana stupanja na funkciju.

Vršilac funkcije predsednika suda

Član 73

Kad predsedniku suda prestane funkcija, predsednik neposredno višeg suda postavlja sudiju koji vrši funkciju predsednika dok novi predsednik suda ne stupi na funkciju, a najduže na godinu dana.

Sudiju koji vrši funkciju predsednika Vrhovnog kasacionog suda postavlja Opšta sednica.

Prestanak funkcije predsednika suda

Član 74

Predsedniku suda prestaje funkcija prestankom sudijske funkcije, izborom za sudiju drugog suda, na lični zahtev, zbog ukidanja suda, istekom mandata i razrešenjem sa funkcije predsednika suda.

Odluku o prestanku funkcije predsednika suda donosi Narodna skupština.

Kad predsedniku suda prestane funkcija, Visoki savet sudstva je dužan da bez odlaganja predloži kandidate za izbor predsednika suda.

Razlozi za razrešenje predsednika suda

Član 75

Predsednik suda razrešava se te funkcije zbog kršenja obaveza ustanovljenih propisima za obavljanje poslova sudske uprave, narušavanja načela nezavisnosti sudije, postupanja suprotno propisima o dodeljivanju predmeta, odstupanja od propisa kojim se uređuje godišnji raspored sudija, teškog disciplinskog prekršaja u vršenju funkcije predsednika suda ili nestručnog vršenja funkcije predsednika suda.

Smatra se da predsednik suda nestručno obavlja funkciju predsednika suda kada, shodno kriterijumima i merilima za vrednovanje rada predsednika sudova, njegov rad bude vrednovan ocenom "ne zadovoljava".

Postupak za utvrđivanje razloga za razrešenje predsednika suda

Član 76

Svako lice može podneti inicijativu za razrešenje predsednika suda.

Postupak za utvrđivanje razloga za razrešenje predsednika suda vodi Visoki savet sudstva.

Postupak za utvrđivanje razloga za razrešenje predsednika suda pokreće se po predlogu predsednika neposredno višeg suda, sednice svih sudija suda čiji je predsednik, ministra nadležnog za pravosuđe, organa nadležnog za vrednovanje rada predsednika suda i Disciplinske komisije.

Odluka o razrešenju predsednika suda

Član 77

Odluku o razrešenju predsednika suda donosi Narodna skupština, na osnovu predloga Visokog saveta sudstva, nakon sprovedenog postupka u kome su utvrđeni razlozi za razrešenje.

Položaj po prestanku funkcije predsednika suda

Član 78

Predsednik suda koji ne bude ponovo izabran, koji se razreši sa te funkcije ili mu funkcija prestane na lični zahtev, nastavlja da obavlja sudijsku funkciju.

Kad sudiji višeg suda koji je izabran za predsednika nižeg suda prestane funkcija predsednika ima pravo da nastavi sudijsku funkciju u višem sudu.

Predsednik Vrhovnog kasacionog suda

Član 79

Predsednika Vrhovnog kasacionog suda, među sudijama tog suda, na predlog Visokog saveta sudstva, po pribavljenom mišljenju Opšte sednice i nadležnog odbora Narodne skupštine, bira Narodna skupština.

Predsednik Vrhovnog kasacionog suda bira se na period od pet godina i ne može biti ponovo biran.

Predsedniku Vrhovnog kasacionog suda prestaje funkcija pre isteka vremena na koje je izabran na lični zahtev, prestankom sudijske funkcije ili razrešenjem iz ovim zakonom propisanih razloga za razrešenje predsednika suda.

Postupak za razrešenje predsednika Vrhovnog kasacionog suda pokreće se predlogom Opšte sednice.

Postupak za utvrđivanje razloga za razrešenje predsednika Vrhovnog kasacionog suda vodi i odluku o tome donosi Visoki savet sudstva.

Odluku o razrešenju predsednika Vrhovnog kasacionog suda sa te funkcije, donosi Narodna skupština na predlog Visokog saveta sudstva.

Odluku o prestanku funkcije predsednika Vrhovnog kasacionog suda iz drugih razloga, donosi Narodna skupština.

Primena odredaba o sudijama

Član 80

Odredbe ovog zakona o izboru i razrešenju sudija, shodno se primenjuju i na izbor i razrešenje predsednika suda.

Ostale odredbe ovog zakona, koje se odnose na sudije, primenjuju se i na predsednike sudova.

Glava šesta POSEBNE ODREDBE O SUDIJI POROTNIKU

Uslovi za imenovanje i trajanje funkcije

Član 81

Za sudiju porotnika može biti imenovan punoletni državljanin Republike Srbije koji je dostojan funkcije sudije porotnika.

Pri imenovanju vodi se računa o polu, starosti, zanimanju i društvenom položaju kandidata, o znanju, stručnosti i sklonosti ka pojedinim vrstama sudskih stvari.

Sudija porotnik imenuje se na pet godina i može biti ponovo imenovan.

Postupak imenovanja

Član 82

Sudiju porotnika imenuje Visoki savet sudstva, na predlog ministra nadležnog za pravosuđe.

Pre predlaganja, ministar pribavlja mišljenje suda za koji se imenuje sudija porotnik.

Za sudiju porotnika može biti imenovano punoletno lice koje, u momentu imenovanja ima manje od sedamdeset godina života.

Zakletva

Član 83

Sudija porotnik polaže zakletvu pred predsednikom suda za koji je imenovan.

Zakletva glasi: "Zaklinjem se svojom čašću da ću svoju funkciju vršiti verno Ustavu i zakonu, savesno, predano i nepristrasno".

Udaljenje sa funkcije

Član 84

Predsednik suda udaljuje sudiju porotnika sa funkcije ako je protiv njega pokrenut postupak za krivično delo zbog koga može biti razrešen ili postupak za razrešenje.

Udaljenje traje do okončanja postupka.

Nespojivost sa drugim službama, poslovima i postupcima

Član 85

Sudija porotnik ne može biti advokat ni pružati pravne usluge i stručne savete uz naknadu.

Sa funkcijom sudije porotnika nespojive su i druge službe, poslovi i postupci koji su oprečni dostojanstvu i nezavisnosti sudije ili štetni po ugled suda.

Prestanak funkcije

Član 86

Funkcija sudije porotnika prestaje ako bude ukinut sud u kome obavlja funkciju, razrešenjem i istekom mandata.

Funkcija sudije porotnika ne prestaje zbog navršenja radnog veka.

Postupak u kome se utvrđuju razlozi za prestanak funkcije sudije porotnika pokreću predsednik suda, predsednik neposredno višeg suda, predsednik Vrhovnog kasacionog suda i ministar nadležan za pravosuđe.

Postupak vodi i odluku donosi Visoki savet sudstva.

Naknade i nagrade sudija porotnika

Član 87

Sudija porotnik ima pravo na naknadu troškova nastalih na funkciji, naknadu za izgublenu zaradu i pravo na nagradu.

Uslove i visinu naknade i nagrade propisuje Visoki savet sudstva.

Shodna primena odredaba o sudijama

Član 88

Na sudije porotnike shodno se primenjuju odredbe o sudijama.

Glava sedma DISCIPLINSKA ODGOVORNOST SUDIJA

Disciplinski prekršaj

Član 89

Disciplinski prekršaj je nesavesno vršenje sudijske funkcije ili ponašanje sudije nedostojno sudijske funkcije, koji je propisan ovim zakonom.

Vrste disciplinskih prekršaja

Član 90

Disciplinski prekršaji su:

- povreda načela nepristrasnosti;
- propuštanje sudije da traži izuzeće u predmetima u kojima postoji razlog za izuzeće, odnosno isključenje predviđen zakonom;
- neopravdano kašnjenje u izradi odluka;
- uzimanje predmeta u rad redom koji neopravdano odstupa od reda kojim su primljeni;
- neopravdano nezakazivanje ročišta ili pretresa;
- učestalo kašnjenje na zakazana ročišta ili pretrese;
- neopravdano odugovlačenje postupka;
- neopravdano neobaveštavanje predsednika suda o predmetima u kojima postupak duže traje;
- očigledno nekorektno postupanje prema učesnicima u sudskim postupcima i zaposlenima u sudu;
- nepoštovanje radnog vremena;
- prihvatanje poklona suprotno propisima koji regulišu sukob interesa;
- upuštanje sudije u neprimerene odnose sa strankama ili njihovim pravnim zastupnicima u postupku koji vodi;
- davanje komentara o sudskim odlukama, postupcima ili predmetima u sredstvima javnog informisanja na način suprotan zakonu i Sudskom poslovniku;

- obavljanje aktivnosti koje su zakonom određene kao nespojive sa sudijskom funkcijom;
- neopravdano nepohađanje obaveznih programa obuke;
- dostavljanje nepotpunih ili netačnih podataka od značaja za rad i odlučivanje Visokog saveta sudstva;
- neopravdana izmena godišnjeg rasporeda sudijskih poslova u sudu i povreda principa slučajnog sudije suprotno zakonu;
- kršenje odredaba Etičkog kodeksa u većoj meri.

Težak disciplinski prekršaj postoji ako je usled izvršenja disciplinskog prekršaja iz stava 1. ovog člana došlo do ozbiljnog poremećaja u vršenju sudske vlasti ili obavljanja radnih zadataka u sudu ili do teškog narušavanja ugleda i poverenja javnosti u sudstvo, a naročito zastarevanja predmeta i ako je nastupila veća šteta u imovini stranke u postupku, kao i u slučaju ponovljenog disciplinskog prekršaja.

Pod ponovljenim disciplinskim prekršajem iz stava 2. ovog člana smatra se tri puta pravosnažno utvrđena odgovornost sudije za disciplinski prekršaj.

Disciplinske sankcije

Član 91

Disciplinske sankcije su: javna opomena, umanjenje plate do 50% do jedne godine i zabrana napredovanja u trajanju do tri godine.

Disciplinska sankcija izriče se srazmerno težini učinjenog disciplinskog prekršaja.

Javna opomena može biti izrečena samo kada se prvi put utvrdi odgovornost sudije za disciplinski prekršaj.

Pokretanje postupka za razrešenje

Član 92

Kada utvrdi odgovornost sudije za težak disciplinski prekršaj, Disciplinska komisija pokreće postupak za razrešenje sudije.

Disciplinski organi

Član 93

Disciplinski organi su: Disciplinski tužilac i njegovi zamenci i Disciplinska komisija, koje obrazuje Visoki savet sudstva.

Članove disciplinskih organa imenuje Visoki savet sudstva iz reda sudija.

Sastav, uslove za imenovanje, trajanje mandata i način prestanka dužnosti, način rada i odlučivanja u disciplinskim organima, uređuje Visoki savet sudstva, svojim aktom, koji objavljuje.

Disciplinski postupak

Član 94

Disciplinski postupak vodi Disciplinska komisija na predlog Disciplinskog tužioca.

Predlog za vođenje disciplinskog postupka, Disciplinski tužilac podnosi na osnovu disciplinske prijave.

Disciplinski postupak je hitan i zatvoren za javnost, izuzev ukoliko sudija u odnosu na koga se postupak vodi ne zahteva da postupak bude javan.

Vođenje disciplinskog postupka zastareva u roku od godinu dana od dana kada je disciplinski prekršaj učinjen.

Odluke Disciplinskog tužioca

Član 95

Disciplinski tužilac može da odbaci disciplinsku prijavu kao neosnovanu ili da je prihvati i podnese predlog za vođenje disciplinskog postupka.

Položaj sudije u disciplinskom postupku

Član 96

Sudija ima pravo da odmah bude obavešten o predlogu Disciplinskog tužioca, da se upozna sa predmetom i pratećom dokumentacijom i da sam ili preko zastupnika pruži objašnjenja i dokaze za svoje navode.

Sudija ima pravo da svoje navode usmeno izloži pred Disciplinskom komisijom.

Odluke Disciplinske komisije

Član 97

Nakon sprovedenog disciplinskog postupka Disciplinska komisija može da odbije predlog Disciplinskog tužioca ili da usvoji predlog i izrekne disciplinsku sankciju.

Protiv odluke Disciplinske komisije, Disciplinski tužilac i sudija protiv koga se vodi disciplinski postupak, mogu izjaviti žalbu Visokom savetu sudstva, u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke.

Odluke Visokog saveta sudstva

Član 98

Odlučujući po žalbi, Visoki savet sudstva može da potvrdi prvostepenu odluku Disciplinske komisije ili da je preinači.

Visoki savet sudstva je dužan da o žalbi odluči u roku od 30 dana od dana dostavljanja žalbe.

Odluka Visokog saveta sudstva je konačna.

Pravosnažna odluka kojom je izrečena disciplinska sankcija upisuje se u lični list sudije.

Glava osma PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

I PRELAZNE ODREDBE

Nastavljanje sudijske funkcije, odnosno sudijske dužnosti u opštinskim organima za prekršaje i Većima za prekršaje

Član 99

Sudije izabrane po Zakonu o sudijama ("Službeni glasnik RS", br. 63/01, 42/02, 17/03, 27/03, 29/04, 35/04, 44/04, 61/05, 101/05 i 46/06) i Zakonu o sudovima ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/91, 60/91 - ispravka, 18/92 - ispravka, 71/92, 63/01, 42/02, 27/03 i 29/04) nastavljaju funkciju u sudovima za koje su izabrane do dana stupanja na funkciju sudija izabranih u skladu sa ovim zakonom.

Sudije u opštinskim organima za prekršaje i Većima za prekršaje, imenovane po Zakonu o prekršajima ("Službeni glasnik SRS", broj 44/89 i "Službeni glasnik RS", br. 21/90, 11/92, 6/93, 20/93, 53/93, 67/93, 28/94, 16/97, 37/97, 36/98, 44/98, 62/01, 65/01 i 55/04), nastavljaju dužnost u opštinskim organima za prekršaje i Većima za prekršaje, do dana stupanja na funkciju sudija izabranih u skladu sa ovim zakonom.

Izbor sudija

Član 100

Odluku o broju sudija i sudija porotnika donosi Visoki savet sudstva, u skladu sa ovim zakonom, u roku od 30 dana od dana izbora prvog sastava Visokog saveta sudstva, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra nadležnog za pravosuđe.

Izbor sudija, u skladu sa ovim zakonom, izvršiće se najkasnije do 1. decembra 2009. godine, izuzev sudija Vrhovnog kasacionog suda koji će biti izabrani u roku od 90 dana od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva.

Sudije izabrane u skladu sa ovim zakonom stupaju na funkciju 1. januara 2010. godine.

Prvim izborom sudije se smatra izbor na dužnost sudije u skladu sa ranije važećim zakonima. Imenovanje sudije za prekršaje ne smatra se prvim izborom.

Prestanak dužnosti i prava sudija koje su izabrane ili imenovane po ranijim zakonima

Član 101

Sudijama iz člana 99. st. 1. i 2. ovog zakona, koji nisu izabrani u skladu sa ovim zakonom, dužnost prestaje danom stupanja na funkciju sudija izabranih u skladu sa ovim zakonom.

Sudije iz stava 1. ovog člana, imaju pravo na naknadu plate u trajanju od šest meseci u visini plate koju su imali u trenutku prestanka dužnosti.

Pravo na naknadu plate iz stava 2. ovog člana prestaje pre proteka roka od šest meseci ako sudija kome je prestala dužnost zasnuje radni odnos ili stekne pravo na penziju, a može biti produženo za još šest meseci ako u tih šest meseci stiče pravo na penziju.

Izbor predsednika sudova

Član 102

Visoki savet sudstva postavlja vršioca funkcije predsednika suda među sudijama izabranim u skladu sa ovim zakonom.

Vršilac funkcije predsednika suda iz stava 1. ovog člana stupa na tu funkciju 1. januara 2010. godine.

Vršioci funkcije predsednika suda obavljaju ovu funkciju do izbora predsednika sudova u skladu sa ovim zakonom.

Predsednici sudova, u skladu sa ovim zakonom, biće izabrani u roku od tri meseca od isteka roka iz stava 2. ovog člana.

Izuzetno od odredaba st. 1-4. ovog člana, predsednik Vrhovnog kasacionog suda bira se u roku od 90 dana od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva. Predsednika Vrhovnog kasacionog suda bira Narodna skupština, među licima koja ispunjavaju uslove za izbor sudija toga suda, na predlog Visokog saveta sudstva, po pribavljenom mišljenju nadležnog odbora Narodne skupštine.

Predsednik Vrhovnog kasacionog suda stupa na tu dužnost 1. januara 2010. godine.

Predsednik Vrhovnog kasacionog suda postaje član Visokog saveta sudstva danom izbora za predsednika Vrhovnog kasacionog suda.

Do 1. januara 2010. godine predsednik Vrhovnog kasacionog suda ima pravo na osnovnu platu jednaku osnovnoj plati predsednika Vrhovnog suda Srbije.

Izbor sudija porotnika

Član 103

Sudije porotnici imenovani po Zakonu o sudijama ("Službeni glasnik RS", br. 63/01, 42/02, 17/03, 27/03, 29/04, 35/04, 44/04, 61/05, 101/05 i 46/06) nastavljaju funkciju u sudovima za koje su imenovani do izbora sudija porotnika u skladu sa ovim zakonom.

Sudije porotnici, u skladu sa ovim zakonom, biće imenovani najkasnije do 1. januara 2010. godine.

Donošenje podzakonskih propisa

Član 104

Podzakonske propise predviđene ovim zakonom Visoki savet sudstva doneće najkasnije u roku od 60 dana od dana konstituisanja prvog sastava Visokog saveta sudstva.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi koje je doneo Visoki savet pravosuđa koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

II ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja ranijeg zakona

Član 105

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o sudijama ("Službeni glasnik RS", br. 63/01, 42/02, 17/03, 27/03, 29/04, 35/04, 44/04, 61/05, 101/05 i 46/06).

Prestanak važenja drugih zakona, odnosno odredaba drugih zakona

Član 106

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o platama u državnim organima i javnim službama ("Službeni glasnik RS", br. 34/01, 62/06 - dr. zakon i 63/06 - ispravka dr. zakona) u delu koji se odnosi na način utvrđivanja plata, dodataka i naknada sudija.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi odredba člana 51. stav 2. Zakona o sudskim taksama ("Službeni glasnik RS", br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/01 - dr. zakon, 9/02, 29/04 i 61/05) u delu koji se odnosi na pravosudni dodatak.

Stupanje zakona na snagu

Član 107

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2010. godine, izuzev odredbe člana 20. stav 2. koja se primenjuje od stupanja ovog zakona na snagu i odredaba čl. 43-54. i člana 81, člana 82. stav 1. i čl. 83. i 88. ovog zakona, koje počinju da se primenjuju od dana konstituisanja Visokog saveta sudstva.

Do konstituisanja Visokog saveta sudstva, odnosno do početka primene ovog zakona, odluku o upućivanju u drugi sud iz člana 20. stav 2. ovog zakona donosi Visoki savet pravosuđa, odnosno Visoki savet sudstva, uz saglasnost sudije.

**Samostalni član Zakona o dopuni
Zakona o sudijama**

("Sl. glasnik RS", br. 104/2009)

Član 2[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. januara 2010. godine.

**Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o sudijama**

("Sl. glasnik RS", br. 101/2010 i 8/2012 - odluka US)

Član 5[s2]

Stalni sastav Visokog saveta sudstva preispitaće odluku prvog sastava Visokog saveta sudstva o prestanku sudijske dužnosti sudija iz člana 101. stav 1. Zakona o sudijama ("Službeni glasnik RS", br. 116/08, 58/09 - odluka US i 104/09), u skladu sa kriterijumima i merilima za ocenu stručnosti, osposobljenosti i dostojnosti, koje će doneti stalni sastav Visokog saveta sudstva.

Postupci po žalbama, odnosno po ustavnim žalbama koje su sudije iz stava 1. ovog člana podnele Ustavnom sudu, okončavaju se stupanjem na snagu ovog zakona i predmeti se ustupaju Visokom savetu sudstva.

Žalbe, odnosno ustavne žalbe iz stava 2. ovog člana smatraće se prigovorom na odluku Visokog saveta sudstva.

Sudije iz stava 1. ovog člana koje nisu podnele žalbu, odnosno ustavnu žalbu Ustavnom sudu, mogu izjaviti prigovor na odluku iz stava 1. ovog člana u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. O ovom prigovoru odlučuje stalni sastav Visokog saveta sudstva.

U postupku po prigovoru iz st. 3. i 4. ovog člana, sudija iz stava 1. ovog člana ima pravo da se upozna sa predmetom, pratećom dokumentacijom i tokom postupka, kao i da usmeno pred stalnim sastavom Visokog saveta sudstva izloži svoje navode. Odluka stalnog sastava Visokog saveta sudstva doneta po prigovoru mora biti obrazložena, u skladu sa članom 17. stav 2. Zakona o Visokom savetu sudstva.

Protiv odluke stalnog sastava Visokog saveta sudstva donete po prigovoru iz st. 3. i 4. ovog člana, kojom se potvrđuje odluka prvog sastava Visokog saveta sudstva o prestanku sudijske dužnosti, sudija iz stava 1. ovog člana može izjaviti žalbu Ustavnom sudu, u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke.

Član 6[s2]**

Stalni sastav Visokog saveta sudstva preispitaće odluke prvog sastava Visokog saveta sudstva o izboru na stalnu sudijsku funkciju, odnosno odluke o predlogu za izbor sudija koji se prvi put biraju, radi utvrđivanja postojanja razloga koji ukazuju na sumnju u stručnost, osposobljenost i dostojnost pojedinog sudije.

Odluka stalnog sastava Visokog saveta sudstva kojom se utvrđuje postojanje razloga iz stava 1. ovog člana, predstavlja poseban osnov za pokretanje postupka za razrešenje.

Postupak za razrešenje iz stava 2. ovog člana, stalni sastav Visokog saveta sudstva pokreće po službenoj dužnosti.

Prvo vrednovanje rada sudija koje su prvi put izabrane na sudijsku funkciju izvršiće stalni sastav Visokog saveta sudstva.

Član 7[s2]

Kriterijume i merila iz člana 5. stav 1. ovog zakona, doneće stalni sastav Visokog saveta sudstva u roku od 15 dana od dana izbora članova stalnog sastava Visokog saveta sudstva iz reda sudija.

Član 8[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".